

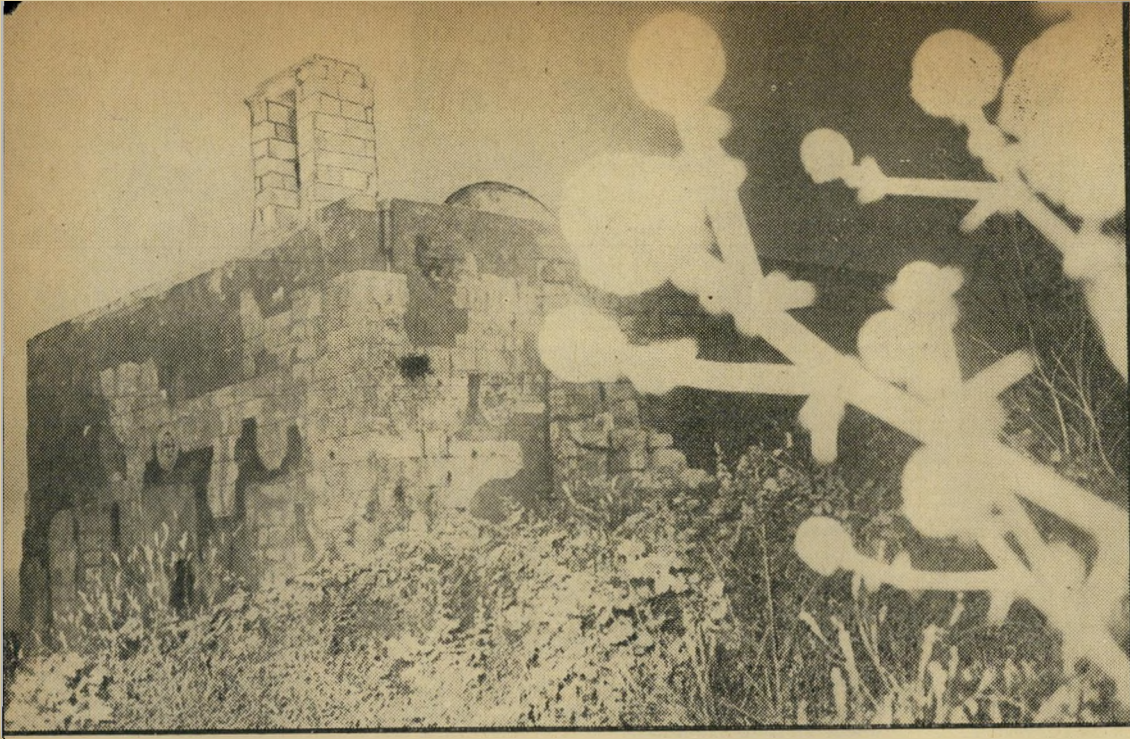
מי קבע שזוהי מיצונית הביטחון? ראשי הממשלה ושר הביטחון דאז, דויד בן-גוריון, אומר שמעולם לא נתן את ההוראה. (האם זה מזכיר משהו?) אך במשך כל שנות כהונתו, לא נקא אצבע כדי לתקן את העוול שנעשה, כביכול, שלא בפקודתו. (האם זה מזכיר משהו?) הבה נברוק את משמעותה של המילה הזאת, "ביטחון".

אחת מן השתיים: או שנימוק הביטחון הופעה בתוסית, או שניצול באופן ציני לשם מטרה אחרת לגמרי: "האולת האדמה" במרכאות, נעולת האדמה בני מרכאות.

אם הופעל בתום לב, פירוש הדבר שהוכרו על איזור בירעם ואיקרית כעל "שטח צבאי סגור", לפי התקנות לשעת-חירום, מפני שהאזרחים לביטחון חששו להשאיר על הגבול שני כפרים ערביים (אף שהם שייכים לעדה הנוצרית היידידותית ביותר לישראל, מאז שחר התהייה הציונית).

דיין קנא ונוקם

כזומר, הצו הוטל, חרף החלטת בית-המשפט, כדי לספק צורך ביטחוני בילעדי, ולא כדי לגוול אדמה מעובדי-אדמה חפים-מפשע ותמיילבב. אם כן — הרי ביטול הצו, על פי בקשתו של שרי-הביטחון, פירושו שהצורך הביטחוני הזה נעלם. אין עוד מניעה ביטחונית לשיבת בנים לגבול. ואז יש להחזירם! אמ, לעומת זאת, אין מניחים לבני בירעם ואיקרית להזור לכפריהם ולאדמתם, פירוש הדבר שאין כל מעש מעות לביטול הצו הביטחוני. כזומר: הצו היה שקר מתחילתו, ולא נזי

הכנסייה של בירעם, מוקפת שיחים וחורבות: למי לא מצלצלים הפטמונים?

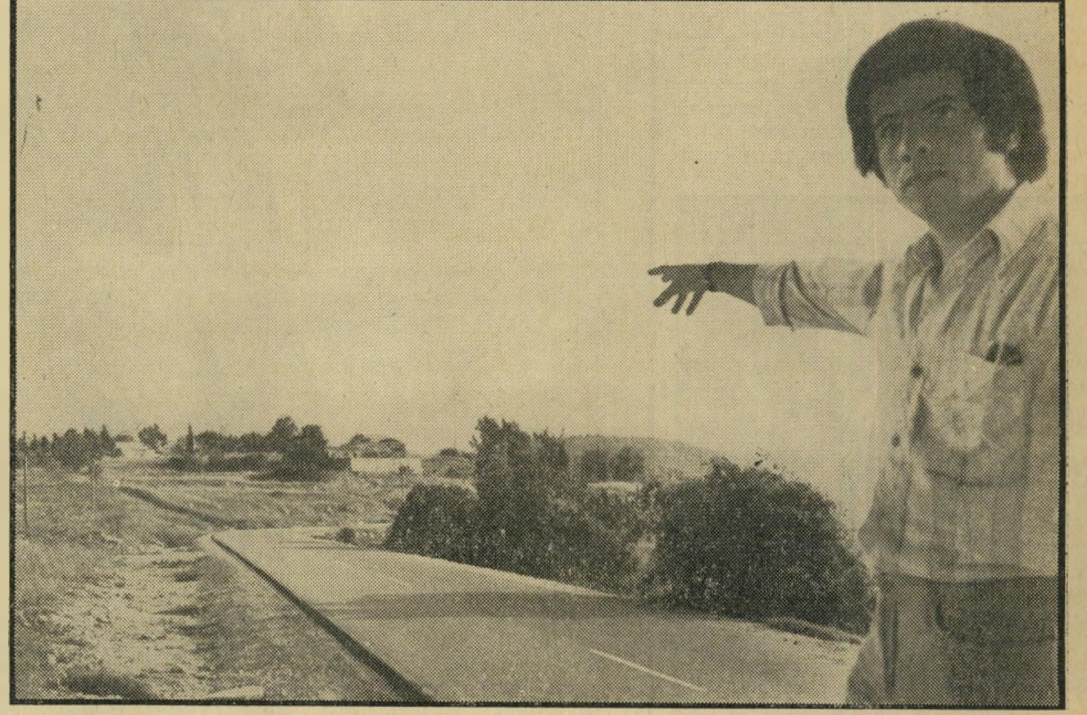
שרידי בית-הכנסת המפואר מן המאה השלישית לספירה מעידים על רמת-החיים הגבוהה של יושבי המקום גם לאחר חורבן הבית.

אולם ברעם לא מתה, כאשר עבר משם היושב היהודי. ברעם — היא בירעם — היתה מאז ועד לפני 25 שנה, דור אחרי דור!

(קרוב לוודאי שמגורשי בירעם הם בני-בניהם של האיכרים הישראליים המקוריים. כמו רוב אוכלוסיית הארץ היהודית, דבקו אלה באדמתם, התכופפו עם רוחות הזמנים, דיברו ארמית ועברו לנצרות הכובשת, ולאחר מכן עברו לדיבור הערבי, אך מבלי להמיר את דתם שוב. מבחינה שורשית, גיזעית, מולדתית — מי ישראלי יותר, ראובן אלוני המגרש או לטיף סולימן המגורש?) מי שניסה למחוק את תולדות בירעם הנוצרית, כאילו עמד המקום שומם מאז ימי ברי-כוכבא ועקיבא ועד ימי יערי וחזן — משלה את עצמו.

מי כמונו, היהודים, יודעים ששליטים יכוף לים להחרוב ולגרש — אך אינם יכולים למחוק זכר של נחלת-אבות, כל עוד יש בנים נאמנים הרוצים לשוב לגבולם?

שוב ישונו. וכל בר-דעת וברי-מצפון מבני עמנו — יעזור להם. כה לחי!

בן בירעם באושי-חלב, מצביע לעבר בירעם: „לשוב לארץ אבותינו...“

רגיעה ושלווה. פה ושם נוצלו סיסמות-שקר ביטחוניות לשם גירוש עובדי-אדמה מאדמתם. פה ושם אין בכוחם של פיצויים, ושיכון, ושיקום במקום אחר, למחוק את העוולה. פה ושם יש רק דרך אחת למחיקת הכתם ולטהור המצפון הלאומי: להחזיר את הגולים לביתם, אנשי השומר הצעיר הצעירים בדרום הבינו זאת. הם עומדים בראש המאבק, אנשי השומר הצעיר הקישישים בצפון עומדים בדילמה. נפשם חצויה. היא חצויה, בלי ספק, מן היום הראשון שהסכימו לעלות על אדמה השייכת לאחרים, וליטול לעצמם שם הסייד לכפר שלי" נשכח ולא יישכח. יש רק מוצא אחד מדלימה זו, ואנו מאהץ לאנשי השומר-הצעיר שתהיה להם הגדולה הנפשית הדרושה לו. עליהם להכריז על נכונותם הבתרי-מסוייגת, ללא תנאי, להחזיר את האדמה לבעליה. עליהם להעמיד את עצמם כי ראש המוחמים למחיקת הפשע של ברעם ואיקרית.

הוויכוח שלהם עם המוסדות, ותביעתם לקבל אדמה אחרת, אינה נוגעת לערכים.

הבנים ישובו לגבולם!

איישם על אדמת ברעם, ליידי בית-הכנסת העתיק שהפך לאתר-תיירות (דמי-כניסה, בבקשה!) עומד שלט. הוא הוצב על-ידי מישרד ראשי-הממשלה למען האזרחים והתיירים. הוא מסביר את תולדות ברעם: „בימי הבית השני כן ישוב יהודי — אחד מרבים בגליל העליון.

עד אהא להנציה את הגירוש ולשים ללעג ולקלס את בית-המישפט הגבוה ביותר במדינה. יש אומרים שביטול הצו בידי משה דיין היה תח-בולה, נקמה אישית ומיפלגתית. שנה אחרי שנה הופיעו שרי-הביטחון בכנסת, וטענו שהברח הוא לקיים את התקנה לשעת-חירום, שעל פיה נסגר איזור בירעם ואיקרית. פעם-פעמים התווכחתי על כך עם משה דיין, מעל דוכן הכנסת, והוא חזר על טענה זו. הביטחון מעל לכל. (נא לא לתרגם לגרמנית.) והנה, לפתע, אחרי שהתקנה הועברה שוב לוועדת-החוקיות-ביטחון כדי לחדשה, הודיע משה דיין לפתע שפג הצורה. אפשר לבטל.

מדוע? לפי גירסה אחת, משכנעת למדי: מפני שדיין רצה לנקום את נזקתו באנשי השומר הצעיר. הם הרעישו עולמות כפרשת פיתחת-רפיה. והם יושבים על הזק מן האדמה השדודה של בירעם.

עלידי ביטול התקנה, חידש דיין בן-לילה את הווי-כוח של ברעם, והדליק מדורה מתחת לרגלי השומר-הצעיר.

אם כן, הרי זה מוסף דף ציני חדש לתעלוליו של משה דיין. אם צורכי הביטחון משתנים בן לילה, לפי חשבונות מיפלגתיים ואישיים — מה טיבם? מהי רמתם המיסרית?

אבל דיין הצליח להעמיד את מפ"ם, ואת השומר-הצעיר, במיבחן מוסרי עליון. אין הברז בין בירעם ובין פיתחת-רפיה, אלא של זמן כלבד. שני המוקרים דומים להפזיא. פה ושם אירע הגירוש אחרי שוך הקרבות, בתקופת

בן איקרית משקם כנסייתו: לשוב!